

Concluziile conferinței de drept european “Noutăți în dreptul Uniunii Europene - ediția a VI-a”

În contextul politico-economic din ultimii ani, dreptul Uniunii Europene a devenit un instrument indispensabil fiecărui jurist. Această “nouă ordine juridică de drept internațional” (CJCE, cauza Van Gend en Loos) se întâlnește în domenii din cele mai variate, intersectându-se totodată cu aspecte de drept constituțional și reglementând aspecte ce țin de viața economică a operatorilor de pe piața unică: arbitrajul investițiilor, guvernanta corporatistă, transferul de întreprindere și protecția consumatorului.

Ajunsă la a șasea ediție, conferința “**Noutăți în dreptul Uniunii Europene**”, organizată de societatea civilă de avocați STOICA & Asociații, în parteneriat cu Facultatea de Drept a Universității din București și Colegiul Juridic Franco – Român de Studii Europene, s-a desfășurat anul acesta pe data de 13 iunie, în Sala Constantin Stoicescu a Facultății de Drept, Universitatea din București. Conferința a fost organizată în cadrul Sezonului România-Franța 2019 și s-a bucurat de sprijinul CursdeGuvernare.ro, Juridice.ro, Camera de Comerț Americană din România (AmCham), Camera de Comerț Româno – Britanică (BRCC), Camera de Comerț Româno – Germană (AHK România), Asociația ASEMER – Asociación de Empresas Españolas en Rumanía (Asociația Firmelor Spaniole din Romania ASEMER), Camera de Comerț Italiană pentru România.

Îmbinând noutățile dreptului Uniunii Europene cu provocările concrete cu care se confruntă practicienii dreptului din România și din restul Europei, conferința a oferit celor peste 100 de participanți - magistrați, avocați, consilieri juridici din companii autohtone și străine și din instituțiile publice, cadre didactice din învățământul superior - expresia solidarității manifestate pe două planuri: între universul juridic român și cel francez, pe de o parte, și între lumea academică și practicienii dreptului, pe de altă parte.

Prin discursul său, **Prof. Em. Dr. Vlad CONSTANTINESCO** (Université de Strasbourg) a realizat o analiză a *raportului dintre sistemul de drept al Uniunii Europene și dreptul constituțional al statelor membre*, stârnind interesul participanților printr-o viziune practică și aplecată asupra *jurisprudenței recente a Curții de Justiție a Uniunii Europene și a jurisdicțiilor constituționale naționale*. Dl. Prof. Em. Dr. Vlad Constantinesco a pledat asupra binomului identitate națională – prevalența dreptului Uniunii Europene, amintind, în acest sens, funcțiile identității naționale, respectiv identitatea națională ca vector de solicitare a unei derogări de la regulile Uniunii și identitatea națională ca pasarelă între sisteme juridice diferite.

În continuare, **Géraud SAJUST DE BERGUES D'ESCALUP** (Consilier de stat – Departamentul de contencios și departamentul de lucrări publice) a abordat un subiectul *constatării neîndeplinirii de către un stat membru a obligației de trimitere a întrebării preliminare de către o curte supremă la Curtea de Justiție a Uniunii Europene*. Prin hotărârea în cauza C-416/17, Comisia c. Franța (Hotărârea Accor), CJUE a stabilit că instituția Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța) ar fi trebuit să sesizeze Curtea cu o întrebare preliminară, pentru a stabili dacă era necesar să refuze să ia în considerare impozitarea suportată de o filială nerezidentă în ceea ce privește profiturile subiacente unor dividende redistribuite de o societate nerezidentă. Această hotărâre a generat o înăsprire a efectelor Hotărârii CILFIT, pronunțată în cauza 283/81, nefiind exclus ca pe viitor să ne confruntăm cu un număr ridicat de condamnări ale statelor membre pentru neîndeplinirea obligației prevăzute de art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Prof. Univ. Dr. Philippe MERLE (Université Paris 2 Panthéon-Assas) a abordat tema *dezvoltării guvernantei corporatiste în Europa*, printr-o pledoarie marcată atât de aspecte istorice, precum

nașterea conceptului de “*corporate governance*”, cât și de chestiuni practice, de actualitate, prin discursul său aplecându-se asupra expansiunii continue a regulilor de guvernare corporatistă. Această evoluție a guvernării corporatiste s-a bazat, conform Prof. Univ. Dr. Merle, pe trei principii fundamentale: “*comply or explain*”, “*name and shame*” și “*say on pay*”.

Prestația României la *Președinția Consiliului Uniunii Europene* a fost analizată în cadrul unei mese rotunde. **Prof. Univ. Dr. Valeriu STOICA** a considerat că Președinția României a reprezentat în egală măsură o șansă, România reușind să își demonstreze competența din punct de vedere tehnic, dar și o neșansă, țara noastră eșuând să dea dovada unei reale competențe politice. Referitor la reușita României pe plan tehnic, **Cristian DIACONESCU** (Ambasador, fost Ministru de Externe al României și fost Ministru al Justiției) și **Cătălin PREDOIU** (fost Ministru al Justiției, avocat) au fost de părere că aceasta a fost umbrită de incapacitatea României de a fructifica oportunitatea pe care această Președinție i-a oferit-o. Într-un ton mai optimist, **Armand GOȘU** (analist de politică externă) a afirmat că, în opinia mediului diplomatic extern, Președinția României a reprezentat un real succes.

În continuare, avocații din cadrul societății civile de avocați STOICA & Asociații au dezbătut aspectele juridice ale *impactului dreptului european asupra arbitrajului investițiilor*, prezentare axată în principal pe efectele Hotărârii Achmea, pronunțată de către CJUE în cauza C-284/16. **Dr. Cristiana I. STOICA** (Partener fondator, STOICA & Asociații; membru al Curții Internaționale de Arbitraj ICC) a subliniat că această hotărâre a reprezentat “*o lovitură sub centură*” pentru arbitraj în general, afirmându-se încă o dată incompatibilitatea dintre tratatele bilaterale de investiții și dreptul Uniunii Europene. **Andreea MICU** (avocat partener, STOICA & Asociații) a subliniat că, în concret, CJUE a atras atenția asupra faptului că, prin încheierea unui tratat bilateral de protejare a investițiilor, statele membre părți la acesta au instituit un mecanism de soluționare a litigiilor dintre un investitor și un stat membru susceptibil să excludă soluționarea acestor litigii într-un mod care să garanteze deplina eficacitate a acestui drept. Totuși, într-o notă mai optimistă, **Alin OPREA** (avocat, STOICA & Asociații) a amintit argumentele pentru care un tribunal arbitral ar trebui considerat instanță națională, argumente extrase chiar din jurisprudența Curții.

Anca Liana CARAIOLA-BUFTEA (avocat partener senior, STOICA & Asociații) a analizat *Directiva 2001/23/CE în lumina jurisprudenței CJUE*, abordând, în acest sens, *recentele extinderi jurisprudențiale ale noțiunii de transfer de întreprindere*. Astfel, în lumina jurisprudenței recente a CJUE, s-a analizat dacă se poate vorbi de transfer de întreprindere în următoarele situații: transferul “fără active”, transferul unor active corporale exclusiv, licitațiile publice de servicii și situația în care contractul de atribuire este reziliat, efectele unor contracte de cesiune succesive, dar îndepărtate în timp, asupra lucrătorilor cedentului.

Dragoș BOGDAN (avocat partener senior, STOICA & Asociații) și **Mircea Bogdan POPESCU** (avocat partener, STOICA & Asociații) au analizat *aspectele juridice și practice ale prescriptibilității în materia protecției consumatorilor*. Prezentarea a reprezentat o reflecție asupra conformității cu principiile juridice comunitare ale autonomiei procedurale, echivalenței și al efectivității a unui ansamblu procedural format dintr-o acțiune judiciară de drept comun, imprescriptibilă, prin care se urmărește constatarea caracterului abuziv al unor clauze în contracte încheiate cu consumatorii, și o acțiune judiciară de drept comun personală, prescriptibilă, prin care se urmărește înlăturarea efectelor oricăror obligații născute și executate în temeiul unei clauze constatate ca având caracter abuziv.

Ultima intervenție din cadrul conferinței a aparținut lui **Cosmin Constantin PINTILIE** (avocat, STOICA & Asociații) care a vorbit despre *consecințele intrării în vigoare a Regulamentului general privind protecția datelor (GDPR)*, dar și despre perspectivele în această materie. S-a realizat o radiografie a evoluției din ultimul an în domeniul protecției datelor, analizând impactul pe care Regulamentul general privind protecția datelor (nr. 2016/679) l-a avut în rândul cetățenilor europeni, precum și abordările pe care le-au avut autoritățile de supraveghere din statele Uniunii Europene.